

CYKL | FILMOWI BOHATEROWIE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 1-3

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Karolina Giedrys-Majkut

FILM | „KAPITAN MORTEN I KRÓLOWA PAJĄKÓW”, reż. K. Jancis

Opowieść o przygodach 10-letniego Mortena, który za sprawą magii staje za sterami niezwykłego statku i tam udowadnia, że z pomocą własnego sprytu, odwagi i przy wsparciu przyjaciół można pokonać wszelkie przeciwności. Stęskniony za swoim ojcem, morskim kapitanem, Morten robi co może, by oderwać się myślami od domu ciotki Anny, która sprawuje nad nim opiekę, nie szczędząc mu cierpkich słów i kar. Za sprawą pewnego wynalazku zostaje zmniejszony do rozmiarów owada i tak rozpoczyna się jego wielka przygoda na pokładzie statku, jaki wcześniej skonstruował z buta i domowych sprzętów. Czy w nowej sytuacji Morten uwierzy w to, że może być kapitanem i utrzcę nosa tym, którzy chcą nim pomiatać? I czy dzięki temu zmieni swoje życie? Krzepiąca historia o odnajdywaniu wiary we własne siły i wyobraźni pomagającej poradzić sobie z problemami.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami tematów:

- Siła wyobraźni
- Co to znaczy być kapitanem?
- Uprzedzenia
- Najcenniejszy skarb.

Siła wyobraźni

10-letni Morten całymi dniami marzy o powrocie ojca z wojaży i możliwości wyruszenia z nim na prawdziwą morską wyprawę. Niestety, póki co, jest uwięziony w domu ciotki Anny, byłej baleriny, która nie kryje swojej dezaprobaty dla jego pomysłów i tęsknot. Sytuacji chłopca nie poprawia fakt, że na horyzoncie pojawia się podstępny kolekcjoner motyli, Stinger, który z jakichś przyczyn interesuje się nim i statkiem jego ojca. I gdy wydaje się, że gorzej być nie może, na drodze chłopca staje wędrowny magik i przy pomocy swojego przedziwnego urządzenia zmniejsza go do rozmiaru owada.

Opowieść Kaspara Jancisa można odczytać jako pochwałę wyobraźni, która pozwala przepracować życiowe problemy i ujrzeć je w zupełnie innym świetle. Postacie, jakie napotyka Morten w swojej nowej sytuacji, do złudzenia przypominają te znane mu z „wielkiego” świata, np. złowieszczka, pazerna i próżna Królowa Pająków wygląda i zachowuje się zupełnie tak, jak ciotka Anna. Gdy w miniaturowym świecie Mortenowi udaje się pokonać wrogów i uzyskać symboliczną rangę kapitana, może wrócić do swojej poprzedniej formy. Z nową wiedzą i pewnością siebie jest gotów stawić czoło swoim troskom i sięgnąć po spełnienie swoich marzeń.

Pytania: Co się dzieje, gdy Morten zostaje zmniejszony do rozmiarów owada? Gdzie ląduje? Jakie przygody go spotykają? Jak wyglądają postacie, które spotyka? Jak sobie z nimi radzi? Jaką ma korzyść Morten ze swojej przygody?

Co się zmienia w jego życiu, kiedy znów staje się duży? Dlaczego Morten się zmienia, gdy z powrotem staje się duży? Co mu pomaga zmienić swój stosunek do ciotki Anny i do jej córki? Co to jest wyobraźnia? Co nam daje wyobraźnia? Jak wyobraźnia może nam pomóc zmienić swoje życie?

Co to znaczy być kapitanem?

Morten często mówi o tym, że chciałby być kapitanem. W trakcie swojej przygody będzie miał wiele okazji do refleksji nad tym, czym jest dowodzenie innymi i troska o los wszystkich członków załogi. Zrozumie, a razem z nim widzowie, że choć kapitanem można zostać z własnego, bądź cudzego kaprysu, to trudno utrzymać się w tej roli bez odpowiedniego do niej podejścia i predyspozycji. Czas pokaże, że Morten ma w sobie to, co konieczne, by poprowadzić statek w bezpieczne miejsce – odwagę, by podjąć walkę z przeciwnikami, gotowość do wzięcia odpowiedzialności, zdrowy rozsądek w chwilach próby. Okaże się jednak także, że by w pełni dojrzeć do przewodzenia innym, trzeba też w siebie uwierzyć. Przemiana Mortena zachodzi, gdy jest gotowy nie tylko do podejmowania słusznych działań, lecz także gdy przestaje powątpiewać w swoje siły.

Pytania: Co to znaczy być kapitanem statku? Co trzeba umieć, by prowadzić statek? Jakie umiejętności są konieczne do przewodzenia innym? Czy Morten jest dobrym kapitanem statku? Dlaczego tak, dlaczego nie? Co pomaga mu być dobrym kapitanem? W których chwilach Morten dowodzi, że zasługuje na to, by móc prowadzić statek? Dlaczego trzeba wierzyć w siebie, jak się jest kapitanem? Na co kapitanowi pewność siebie?

Upředzenia

Wejście w miniaturowy świat pozwala Mortenowi nie tylko symbolicznie pokonać swoich wrogów, lecz także odnaleźć nową przyjaciółkę. Okaże się nią gąsienica uwięziona pod pokładem statku, przypominająca córkę ciotki Anny, Elizę, do której Morten odnosił się do tej pory z niechęcią i dystansem. W świecie mniejszych i większych owadów jej pomoc będzie Mortenowi nieodzowna. Dzięki takiej ilustracji film jest pretekstem do tego, by porozmawiać o tym, jak wiele tracimy, kierując się w naszym życiu upředzeniami. W bardziej rozwiniętej wersji, przy większej dojrzałości grupy pokusić się można o dyskusję o motywach, jakie mogą stać za zachowaniami różnych osób i różnić nas między sobą.

Pytania: Kogo przypomina gąsienica na statku? Jak wcześniej odnosi się Morten do Elizy, córki ciotki Anny? Czy jego zachowanie zmienia się w jakiś sposób? Jak się zmienia? Co to znaczy być upředzonym wobec kogoś? Dlaczego Morten jest upředzony wobec Elizy? Dlaczego bywa dla niej niemiły? Jak się odnosi do niego Eliza? Dlaczego tak się do niego odnosi? Jak czuje się Eliza w domu swojej mamy? Czy jest szczęśliwa? Jakie są konsekwencje upředzeń? Co traci Morten, nie przyjaźniąc się z Elizą na początku filmu?

Najcenniejszy skarb

Wśród wielu wątków historii o Mortenie pojawia się także opowieść o skarbie, który rozpala wyobraźnię Stingera oraz ciotki Anny. Owładnięci wizją złota rzekomo ukrytego w drewnie, dosłownie i symbolicznie demontują własny dom. Tymczasem Morten i jego ojciec, choć faktycznie wchodzą w posiadanie skarbu, nie decydują się na rozebranie statku, by wyjąć złote gwoździe z desek, lecz wraz z Elizą wypływają w podróż, by realizować swoją pasję. Postanawiają też już nigdy więcej się nie rozstawać. Postacie te są pozytywnym przykładem stawiania na rzeczy najwartościowsze – rodzinę, przyjaźń, podążanie za marzeniami. Mogą stać się inspiracją do rozmowy o tym, co jest dla nas ważne i co jest naszym skarbem w codziennym życiu.

Pytania: Czego szuka Stinger? Dlaczego chciałby wejść w posiadanie statku? Dlaczego rozbiera swój dom? Gdzie znajduje się prawdziwy skarb? Dlaczego Morten i jego tata nie decydują się na rozebranie statku i wyjęcie złotych gwoździ? Co jest dla nich prawdziwym skarbem? Co jest dla was skarbem? Co daje wam siłę i sprawia, że jesteście szczęśliwi?